

Over de Maas

Zandwinning, natuurontwikkeling en rivierverruiming in 'Over de Maas'

In de uiterwaarden 'Over de Maas' en 'Moleneindsche Waard', wordt de komende jaren een belangrijk project uitgevoerd waarbij zandwinning, natuurontwikkeling en rivierverruiming met elkaar worden gecombineerd. Als samenwerkende industriezandproducenten in 'Winruimte Watergoed BV' zijn wij initiatiefnemer van dit uitdagende en unieke project. Via deze nieuwsbrief willen wij u de komende jaren regelmatig op de hoogte houden van de planvorming en de realisering van dit project.

In dit nummer

- Projectdoelstellingen
- Stand van zaken.
Bestemmingsplan en vergunningsaanvragen
- Schade?
- Contact
- Voorbeeldschets herinrichting

Projectdoelstellingen Stand van zaken

Het project Over de Maas heeft twee hoofddoelstellingen:

- zandwinning
- natuurontwikkeling.

Bij de hoofddoelstelling **zandwinning** gaat het om het winnen van minimaal 15 miljoen ton industriezand (verzamelnaam voor beton- en metselzand) en bijkomende producten als grind en klei. Het gewonnen industriezand vindt vooral zijn weg naar beton- en metselmortelcentrales en betonwarenfabrieken en wordt vervolgens toegepast bij de bouw van woningen, utiliteitsbouw en weg- en waterbouwkundige werken.

Door de winning van zand, grind en klei wordt de tweede hoofddoelstelling gerealiseerd namelijk **natuurontwikkeling**. Er ontstaat een natuurgebied van bijna 200 ha! Het is de bedoeling dat dit prachtige natuurgebied straks wordt opengesteld voor extensieve vormen van recreatie, zoals wandelen, struinen en vissen.

Behalve deze twee hoofddoelstellingen is er nog een extra doelstelling; **rivierverruiming**. Op dit moment kan de Maas bij Alphen en Lith het water nog goed afvoeren. In de toekomst wordt dit echter steeds moeilijker omdat er een toename van de hoeveelheid af te voeren water wordt verwacht. Daarom is het belangrijk dat er meer ruimte wordt gemaakt in het winterbed van de rivier. Het project Over de Maas draagt hieraan alvast haar steentje bij. Dit voorkomt dat delen van het gebied straks opnieuw op de schop moeten.

De afgelopen jaren zijn al belangrijke besluiten genomen door de Rijksoverheid (overganglocatie Nota Ruimte, 2005) en de Provincie Gelderland (Partiële Herziening Streekplan Gelderland incl. Milieueffectrapportage, 2006, MER-rapport).

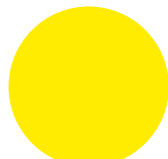
De komende tijd zal vooral in het teken staan van:

1. het aanpassen van het Bestemmingsplan Buitengebied door de gemeente West Maas en Waal.
2. de afronding en indiening van alle vergunningsaanvragen door de initiatiefnemer.

Bestemmingsplan

Op 9 januari 2007 heeft de initiatiefnemer voor het project een verzoek ingediend bij de gemeente West Maas en Waal om het huidige Bestemmingsplan Buitengebied zodanig te wijzigen dat het project kan worden uitgevoerd. Een inrichtingschets met voorstellen en ideeën voor de herinrichting is bij de aanvraag meegestuurd (zie de schets in deze nieuwsbrief).

Naar verwachting zal de gemeente binnenkort een Klankbordgroep samenstellen waarin o.a. bewoners, belangengroeperingen en andere overheden worden uitgenodigd om mee te denken tijdens het proces van aanpassing van het bestemmingsplan. Te denken valt bijvoorbeeld aan welke vormen van recreatief medegebruik wenselijk zijn en hoe deze in het project ingepast kunnen worden.

Vergunningsaanvragen

De initiatiefnemer is druk bezig met de afronding van de vergunningsaanvragen en de daarvoor benodigde onderzoeken. Hiervoor is in het terrein een heleboel informatie verzameld en uitgewerkt. Hieronder volgen enkele voorbeelden.

Verzamelen van terreingegevens

- **Kaartmateriaal:** om te kunnen beschikken over goede kaarten en bestanden was het nodig dat er allerlei terreinelementen als slootjes, rasters, bosjes, dijken en paden door landmeters werden ingemeten.
- **Flora- en Fauna-onderzoek:** het afgelopen jaar zijn door een deskundig adviesbureau tijdens vele terreinbezoeken inventarisaties gemaakt van alle in het gebied voorkomende bijzondere dieren en planten.
- **Milieu-onderzoek:** verspreid over het gebied zijn per bodemlaag grondmonsters genomen en in het laboratorium onderzocht om te beoordelen of er sprake is van verontreiniging.
- **Grondboringen en sonderingen:** om meer te weten over de opbouw van de ondergrond, de gelaagdheid en de grootte van de zandkorrels, zijn er grondmonsters genomen.

Geluidsberekeningen

Op basis van de begrenzing waarbinnen de zandwinning wordt toegestaan, de ligging van de huidige woningen en de bronsterktes van de machines die ingezet zullen worden is een geluidsmodel gemaakt. Met dit model is voor iedere woning de maximaal te verwachten geluidsbelasting op de gevel berekend evenals het verloop in de tijd.

Waterkwaliteit en NUON

Om te zorgen voor goede waterkwaliteit in de te graven plassen, is er in eerdere varianten uit het MER-rapport voor gekozen om de plassen door te spoelen met Maaswater dat bovenstrooms van de stuw bij Lith werd afgetapt. Het nadeel, zeker in de zomer, is echter dat dit water dan niet meer door de waterkrachtcentrale van NUON loopt, waardoor er minder groene stroom kan worden opgewekt. Uit nader modelonderzoek in opdracht van de initiatiefnemer is inmiddels gebleken dat met een combinatie van alternatieve maatregelen

(gebruikmaking van eb en vloed, extra aansluiting op de Maas beneden de stuw, geen omlegging van de Alphense Uitvliet) een zodanige waterverversing in de plassen kan worden bereikt dat er een vergelijkbare of zelfs betere waterkwaliteit ontstaat. Op deze manier is een hoogwaardiger plan ontstaan waarbij er tevens geen sprake meer is van stroomverlies voor de NUON.

Andere onderzoeken

Hierbij kan gedacht worden aan *rivierkundig onderzoek* voor Rijkswaterstaat, en *onderzoek naar de binnendijkse waterhuishouding en stabiliteitsonderzoek* ten behoeve van het Waterschap Rivierenland.

Fasering en werkvolgorde

Vaak horen wij dat het beeld bestaat dat elke bewoner gedurende een periode van acht jaar continu geconfronteerd zal worden met overlast. Het is echter goed om te beseffen dat het project niet in één keer wordt uitgevoerd, maar dat de winning en de daarbij gebruikte machines zich steeds een stukje zullen verplaatsen.

Er is en wordt uitgebreid nagedacht over de beste volgorde waarin het project kan worden uitgevoerd. Daarbij zijn vragen onder de loep genomen als:

- Waar moet vanaf de Maas een eerste invaart/ startgat worden gemaakt?
- Op welke plek moeten de tijdelijke gronddepots komen, hoe lang moeten ze daar liggen en hoe kunnen ze worden ingericht?
- In welke richting kunnen de winwerktuigen zich het beste verplaatsen door het gebied?
- Waar kunnen we alvast starten met de herinrichting en het natuurbeheer?

Een van de uitgangspunten is dat het eindbeeld in de omgeving van de buitendijkse woningen en langs grote delen van de Maasover tegenover Lith al in een zo vroeg mogelijk stadium kan gaan plaatsvinden. Een ander uitgangspunt is het beperken van overlast door spreiding van activiteiten. In een volgende nieuwsbrief zal door middel van een aantal situatietekeningen duidelijk worden gemaakt hoe het proces in hoofdlijnen gaat verlopen.

Schade?

Een van de onderwerpen die vanuit bezorgdheid regelmatig aan de orde wordt gesteld, is het onderwerp schade en dat is ook begrijpelijk. Er zijn twee soorten schade te onderscheiden: planschade en uitvoeringschade. Op onze website www.nederzand.nl vindt u meer informatie en uitleg hierover.

Nulmeting

In dit verband is het erg belangrijk dat er een goede nulmeting wordt uitgevoerd. De situatie zoals die was voordat de uitvoering van het project begon moet worden vastgesteld. Al in 2005 zijn peilbuizen geplaatst waarin sindsdien regelmatig de grondwaterstanden worden opgemeten. Ook is het de bedoeling om binnenkort (na toestem-

ming van de eigenaren) te starten met het aanbrengen van meetboutjes op de hoeken van alle woningen die binnen een eventueel beïnvloedingsgebied staan. Deze meetboutjes worden zeer nauwkeurig ingemeten ten opzichte van NAP zodat de hoogteligging van iedere woning exact bekend is en iedere verandering kan worden gemeten. Tenslotte zullen, vlak voordat de uitvoering begint, de betreffende woningen van binnen en van buiten worden geïnspecteerd door een bouwkundige die door middel van foto's en aantekeningen een rapport opstelt waarin de conditie van het gebouw wordt vastgelegd. De eigenaar van de woning krijgt een exemplaar en er wordt een exemplaar gedeponneerd bij een notaris.

Schaderegeling

Uiteraard zal alles in het werk worden gesteld om schade te voorkomen. Zo wordt er met opzet voor gekozen om geen afvoer van zand en klei te laten plaatsvinden over de dijk, maar via transport in het terrein zelf en per schip over het water. Mocht er toch sprake zijn van schade, dan is het belangrijk dat er een duidelijke en heldere regeling bestaat voor de afwikkeling daarvan. Wij zijn momenteel druk bezig om in overleg met expertisebureaus en verzekeraars een uitwerking hiervoor te maken. In een volgende nieuwsbrief zullen wij u verder informeren.

Excursie

Als u meer wilt weten over het zandwinproces in uitvoering, dan is het mogelijk om deel te nemen aan een excursie naar een lopend project.

Het afgelopen jaar hebben wij regelmatig gasten aan boord van één van de zandverwerkingsinstallaties mogen ontvangen om uitleg te geven over alles wat daar gebeurt.

Mocht u belangstelling hebben, neemt u dan even contact met ons op voor het maken van een afspraak. U bent van harte welkom!

Contact

In Winruimte Watergoed BV nemen een zevental landelijke industriezand-producenten deel die werken met drijvende win- en verwerkingsapparatuur en die hun producten per schip afvoeren naar de afnemers.

De dagelijkse begeleiding van het project Over de Maas ligt bij het eigen projectbureau **NEDERZAND Projectmanagement BV**. Dit bureau is als volgt te bereiken:

Schoenaker 10c, 6641 SZ Beuningen
Postbus 112 6640 AC Beuningen

T 024-6790222

F 024-6790233

Projectleider: Herman van der Linde

T 024-6790215 of 06-25077896

E hvanderlinde@nederzand.nl

Voor meer informatie kunt u ook terecht op onze website:
www.nederzand.nl

www.nederzand.nl

Editie 1, maart 2007